सर्व्वमेव हठेनैके दैवेनैके वदन्त्युत। पुंसः प्रयत्नजं किञ्चित्त्रैधमेतन्निरुच्यते।
न चैवैतावता कार्य्यं मन्यन्त इति चापरे। अस्ति सर्व्वमदृश्यन्तु दिष्टं चैव तथा हठः।
दृश्यते हि हठाच्चैव दिष्टाच्चार्थस्य सन्ततिः। किञ्चिद्दैवाद्धठात् किञ्चित् किञ्चिदेव स्वभावतः। १२४३
पुरुषः फलमाप्नोति चतुर्थं नात्र कारणं। कुशलाः प्रतिजानन्ति ये वै तत्त्वविदो जनाः।
तथैव धाता भूतानामिष्टानिष्टफलप्रदः। यदि न स्यान्न भूतानां कृपणो नाम कश्चन।
यं यमर्थमभिप्रेप्सुः कुरुते कर्म्म पूरुषः। तत्तत्सफलमेव स्याद्यदि न स्यात् पुराकृतं।
त्रिद्वारामर्थसिद्धिन्तु नानुपश्यन्ति ये नराः। तथैवानर्थसिद्धिञ्च यथैवात्मा तथैव ते।
कर्त्तव्यमेव कर्म्मेति मनोरेष विनिश्चयः। एकान्तेन ह्यनीहोऽयं पराभवति पूरुषः। १२४०
कुर्व्वतो हि भवत्येव प्रायेणेह युधिष्ठिर। एकान्तफलसिद्धिन्तु न विन्दत्यलसः क्वचित्।
असम्भवे त्वस्य हेतुः प्रायश्चित्तन्तु लक्षयेत्। कृते कर्म्मणि राजेन्द्र तथानृण्यमवाप्नुते।
अलक्ष्मीराविशत्येनं शयानमलसं नरं। निःसंशयं फलं लब्ध्वा दक्षो भूतिमुपाश्नुते।
अनर्थाः संशयावस्थाः सिध्यन्ते मुक्तसंशयाः। धीरा नराः कर्म्मरता ननु निःसंशयाः क्वचित्।
एकान्तेन, ह्यनर्थोऽयं वर्त्ततेऽस्मासु साम्प्रतं। स तु निःसंशयं न स्यात्त्वयि कर्म्मण्यवस्थिते। १२४५
अथवाऽसिद्धिरेव स्यादभिमानं तदेव ते। वृकोदरस्य वीभत्सोर्भ्रात्रोश्च यमयोरपि।
अन्येषां कर्म्म सफलमस्माकमपि वा पुनः। विप्रकर्षेण बुध्येत कृतकर्म्मा यथाफलं।
पृथिवीं लाङ्गलेनेह भित्त्वा वीजं वपत्युत। आस्तेऽयं कर्षकस्तूष्णीं पर्ज्जन्यस्तत्र कारणं।
वृष्टिश्चेन्नानुगृह्णीयादनेनास्तत्र कर्षकः। यदन्यः पुरुषः कुर्य्यात् कृतं तत् सकलं मया।
तच्चेदफलमस्माकमपराधो न मे क्वचित्। इति धीरोऽन्ववेक्ष्यैव नात्मानं तत्र गर्हयेत्। १२५०
कुर्व्वतो नार्थसिद्धिर्म्मे भवतीति ह भारत। निर्व्वेदो नात्र कर्त्तव्यो द्वावन्यौ ह्यत्र कारणं।
सिद्धिर्व्वाऽप्यथ वा ऽसिद्धिरप्रवृत्तिरतोऽन्यथा। बहूनां समवाये हि भावानां कर्म्मसिद्धयः।
गुणाभावे फलं न्यूनं भवत्यफलमेव च। अनारम्भे तु न फलं न गुणो दृश्यते क्वचित्।
देशकालावुपायांश्च मङ्गलं स्वस्तिवृद्धये। युनक्ति मेधया धीरो यथाशक्ति यथाबलं।
अप्रमत्तेन तत् कार्य्यमुपदेष्टा पराक्रमः। भूयिष्ठं कर्म्मयोगेषु दृश्यमेव पराक्रमः। १२५५
यत्र धीमानवेक्षेत श्रेयांसं बहुभिर्गुणैः। साम्नैवार्थं ततो लिप्सेत् कर्म्म चास्मै प्रयोजयेत्।
व्यसनञ्चास्य काङ्क्षेत विवासं वा युधिष्ठिर। अपि सिन्धोर्गिरेर्व्वापि किं पुनर्म्मर्त्यधर्म्मिणः।
उत्थानयुक्तः सततं परेषामन्तरैषणे। आनृण्यमाप्नोति नरः परस्यात्मन एव च।
नत्वेवात्माऽवमन्तव्यः पुरुषेण कदाचन। न ह्यात्मपरिभूतस्य भूतिर्भवति शोभना।
एवं संस्थितिका सिद्धिरियं लोकस्य भारत। तत्र सिद्धिर्गतिः प्रोक्ता कालावस्था विभागतः। १२६०
ब्राह्मणं मे पिता पूर्व्वं वासयामास पण्डितं। सोऽपि सर्व्वामिमां प्राह पित्रे मे भरतर्षभ।
नीतिं बृहस्पतिप्रोक्तां भ्रातॄन् मे ऽग्राहयत् पुरा। तेषां सकाशादश्रौषमहमेतत्तदा गृहे।